

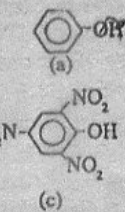
- (b) පහත සඳහාත් පරිවර්තන සිදු කළ හැකි ආකාරය දක්වන්න.
 සෑ. ප්‍රතිකාරක හා ප්‍රතික්‍රියා කක්ෂව උචිත ස්ථානවල සඳහන් කළ යුතුය. තුලිත රසායනික සමීකරණ ලිවීම අවශ්‍ය නැත.
- (i) පොටෑසියම් අඩංගු එකම සංයෝගය ලෙස KCl , $MgCl_2$, $6H_2O$ භාවිතා කරමින් KCl , $MgCl_2$, $6H_2O \rightarrow$ සංශුද්ධ පොටෑසියම්
- (ii) සල්ෆර් අඩංගු එකම සංයෝගය ලෙස H_2SO_4 භාවිතා කරමින් $H_2SO_4 \rightarrow$ සංශුද්ධ $BaSO_4$,
- (c) පොටෑසියම් සල්ෆේට් සහ පොටෑසියම් පොස්ෆේට් තිබෙන ජලීය ද්‍රාවණයක් ඔබට සපයා තිබේ. මේ ද්‍රාවණයෙහි ඇති සල්ෆේට් අයන සහ පොස්ෆේට් අයන සාන්ද්‍රණ ඔබ නිර්ණය කරන්නට තුන් කරන්නේ කෙසේදැයි පැහැදිලි කරන්න.
10. (a) ඇමෝනියා වායුව නයිට්‍රික් අම්ලය බවට කාර්මිකව පරිවර්තනය කිරීමට අදාළ වන රසායනික සංකීර්ණව විස්තර කරන්න.
- (b) නයිට්‍රික් අම්ලය උපයෝගී කර ගනිමින්, +2 ඔක්සිකරණ තත්ත්වයේ නයිට්‍රජන් ඇති සංයෝගයක් ලබාගත හැකි වන්නේ කෙසේදැයි දක්වන්න.
- සෑ. ප්‍ර. අදාළ ප්‍රතික්‍රියාව/ ප්‍රතික්‍රියා සඳහා තුලිත රසායනික සමීකරණ / සමීකරණ ලිවිය යුතුය.
- (c) පරිමාව අනුව වාතයෙහි ඇති ඔක්සිජන් ප්‍රතිශතය නිර්ණය කිරීම සඳහා විද්‍යාගාරයේදී භාවිතා කරන ඇමෝනියා ඇතුළත් වන පරීක්ෂණ කෙටියෙන් විස්තර කරන්න.

11. (a) ඇමෝනියා සෝඩා ක්‍රමය හා සම්බන්ධ ගෞත - රසායනික මූලධර්ම පිළිබඳ සංකීර්ණ විස්තරයක් ලියන්න.
- (b) කෝස්ටික් සෝඩා නිෂ්පාදනාගාරයකින් සිදු විය හැකි පරිසරීය දූෂණය පිළිබඳ සංකීර්ණ විස්තරයක් ලියන්න.
 සෑ. ප්‍ර. අදාළ වන වැදගත් කරුණු හතරක් සලකා බැලීම ප්‍රමාණවත් වේ.
- (c) බ්‍රෝමීන්, විද්‍යුත් සෘණ ලක්ෂණ අනුව, ක්ලෝරීන් හා අයඩීන් වලට අතරමැදි වන බව ඔබ පරීක්ෂණාත්මකව විදහා දක්වන්නේ කෙසේදැයි පැහැදිලි කරන්න.
12. (a) හුණුගල්වලින් ආරම්භ කරමින්, විරූපන ක්‍රම නිෂ්පාදනය කිරීම පිළිබඳ සංකීර්ණ විස්තරයක් ලියන්න.
- (b) (i) මැටි සෑදෙන අතරම සහ එහි සංයුතිය පිළිබඳ සංකීර්ණ විස්තරයක් ලියන්න.
 (ii) පස් නිදර්ශක දෙකක් ඔබට සපයා තිබේ. මේවායින් වැඩියෙන් යකඩ ඇති පස් නිදර්ශකය ඔබ හඳුනා ගන්නේ කෙසේදැයි පැහැදිලි කරන්න.
- (c) එක්තරා විශේෂ කාර්යයක් සඳහා භාවිතා කරන රබර් වර්ගයක් වලක්කරමින් කිරීමේදී සල්ෆර්වලට අමතරව $CaCO_3$ ද උපයෝගී කරගෙන තිබේ. මේ රබර් නිදර්ශකය ඇති $CaCO_3$ ප්‍රතිශතය ඔබ නිර්ණය කරන්නට තුන් කරන්නේ කෙසේදැයි සැකෙවින් දක්වන්න.
 සෑ. ප්‍ර. පරීක්ෂණාත්මක විස්තර අවශ්‍ය නොවේ.

1993 අගෝස්තු රසායන විද්‍යාව

1 කොටස

- ✓ පරමාණුක ක්‍රමාංකය 42 වන මූලද්‍රව්‍යයෙන් සෑදෙන +3 කැටායනයෙහි අන්තිම උප කක්ෂ මට්ටමෙහි ඇති ඉලෙක්ට්‍රෝන සංඛ්‍යාව
- (1) 1 වේ. (2) 2 වේ. (3) 3 වේ. (4) 4 වේ. (5) 5 වේ.
- ✓ පොස්ෆරස් සම්බන්ධයෙන් වන මින් කුමන ප්‍රකාශය අසාධ වේද?
- (1) PCl_3 යන සංයෝගය පවතී.
 (2) PCl_5 යන සංයෝගය පවතී.
 (3) P_2O_5 යන සංයෝගය පවතී.
 (4) P_2H_4 යන සංයෝගය පවතී.
 (5) PO_4 යන සංයෝගය නොපවතී.
3. $C_5H_{10}O$ යන අණුක සූත්‍රය ඇති, ඇරෝමැටික වළයක් ඇති, ප්‍රකාශ සක්‍රීය නොවන ඇල්කොහොල සංඛ්‍යාව
- (1) 3 වේ. (2) 4 වේ. (3) 6 වේ. (4) 7 වේ. (5) 8 වේ.
4. වායුවකින් මවුල 1ක් පරිමාව විචලන භාජනයක් තුළ එක්තරා පීඩනයක් යටතේ $27^\circ C$ දී තබා ඇත. මෙම භාජනයට එම වායුවෙන්ම තවත් මවුල 1.5 ක් ඇතුළත් කර, එක්තරා උෂ්ණත්වයකට රත් කරන ලදී. එම උෂ්ණත්වයේදී භාජනය තුළ පීඩනය ආරම්භ පීඩනය මෙන් දෙගුණයක් විය. පරිමාව ද ආරම්භ පරිමාව මෙන් දෙගුණයක් විය. වායුව පරිපූර්ණ ලෙස හැසිරෙන්නේ නම්, නව උෂ්ණත්වය.
- (1) $800^\circ C$ වේ. (2) $527^\circ C$ වේ. (3) $500^\circ C$ වේ.
 (4) $480^\circ C$ වේ. (5) $207^\circ C$ වේ.
5. සීසියම් ජ'අයඩේට් හි රසායනික සූත්‍රය
- (1) $CSiO_4$ වේ. (2) Cs_3I_6 වේ. (3) Cs_3I_8 වේ.
 (4) Cs_2I_4 වේ. (5) Cs_4I_8 වේ.
6. C_6H_5CHOH සහ $C_6H_5C(OH)CH_3$ එකිනෙකින් වෙන් කර හඳුනා ගැනීම සඳහා මින් කුමක් කෙළින්ම උපයෝගී කරගත නොහැකි වේද?
- (1) ආම්ලිකතා පොටෑසියම් ඩයික්‍රෝමේට්
 (2) ආම්ලිකතා ඇමෝනියම් ක්‍රෝමේට්
 (3) පොස්ෆරස් ව්‍රික්ලෝරයිඩ්
 (4) ආම්ලිකතා සෝඩියම් ප'මැන්ගනේට්
 (5) සාන්ද්‍ර හයිඩ්‍රොක්ලෝරික් අම්ලය සහ නිර්ජලීය සින්ක් සල්ෆේට් ස්‍රීණයක්
7. ඇපටයිට්හි මින් කුමක් තිබේද?
- (1) $CaMg(PO_3)_2Cl$ (2) $Ca_3(PO_4)_2F$ (3) $CaH(PO_3)_2F$
 (4) $Ca_3Mg(PO_4)_2$ (5) ඉහත සඳහන් කිසිවක් නැත.
8. ඒක්තර උෂ්ණත්වයකදී ජලයෙහි K_{sp} අගය $1.0 \times 10^{-14} \text{ mol}^2 \text{ dm}^{-4}$ වේ. සාන්ද්‍රණ $10^{-10} \text{ mol dm}^{-3}$ වන ජලීය CF_3COOH ද්‍රාවණයක 1 ml අගය එම උෂ්ණත්වයේදී, ආධෘත වශයෙන්

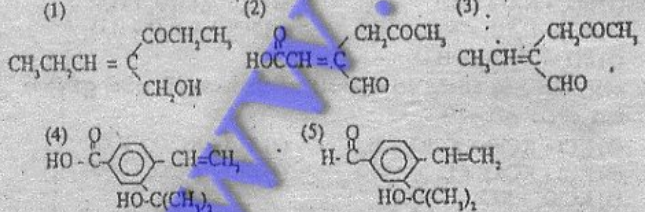
- (1) 10.1 වේ. (2) 10 වේ. (3) 9.9 වේ.
 (4) 7 වේ. (5) 6 වේ.
- M නැමැති ද්‍රව - සංයුජ ලෝහය නයිට්‍රික් අම්ලය සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර, N_2O ලබාදෙන බව උපකල්පනය කරන්න. මෙම ප්‍රතික්‍රියාවට උචිත රසායනික සමීකරණයෙහි M:HINO, මවුල අනුපාතය මින් කුමක් වේද?
- (1) 4:5 වේ. (2) 1:2 වේ. (3) 2:1 වේ. (4) 2:5 වේ.
 (5) ඉහත සඳහන් කිසිවක් නොවේ.
10. $CH_3CH_2C=CCH_2CHCOOH$ හි IUPAC නාමය $CH_2CH_2CH_3$
- (1) 2-බ්‍රෝමො-5-ක්ලෝරෝ-4-ප්‍රොපිල්-4-හෙක්සිනොයික් අම්ලය වේ.
 (2) 2-බ්‍රෝමො-5-ක්ලෝරෝ-4-ප්‍රොපිල්-4-හෙප්ටනොයික් අම්ලය වේ.
 (3) 2-බ්‍රෝමො-5-ක්ලෝරෝ-4-ප්‍රොපිල්-5-හෙප්ටනොයික් අම්ලය වේ.
 (4) 5-ක්ලෝරෝ-2-බ්‍රෝමො-4-ප්‍රොපිල්-4-හෙප්ටනොයික් අම්ලය වේ.
 (5) 5-ක්ලෝරෝ-2-බ්‍රෝමො-4-ප්‍රොපිල්-5-හෙප්ටනොයික් අම්ලය වේ.
11. F_3CCOOH (b)
 ClF_2CCOOH (d)
- ඉහත දක්වා ඇති සංයෝගවල ආම්ලික ස්වභාව මෙසේ ආරෝහණය වේ.
- (1) $a < c < b < d$ (2) $a < d < c < b$ (3) $c < a < b < d$
 (4) $a < c < d < b$ (5) $c < a < d < b$
12. සල්ෆර් සාන්ද්‍ර නයිට්‍රික් අම්ලය සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර මේවා ලබාදෙයි.
- (1) $SO_2 + N_2O + H_2O$ (2) $H_2SO_4 + NO_2 + H_2O$
 (3) $SO_2 + H_2SO_4 + N_2O_5 + H_2O$ (4) $H_2SO_4 + N_2O + H_2O$
 (5) $SO_2 + NO_2 + N_2O + H_2O$
13. ක්ලෝරීන් උණු සාන්ද්‍ර පොටෑසියම් හයිඩ්‍රොක්සයිඩ් සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර මේවා ලබාදෙයි.
- (1) $KCl + KClO + KClO_4 + H_2O$ (2) $KCl + KClO + H_2O$
 (3) $KCl + KClO_3 + H_2O$ (4) $KCl + KClO_4 + H_2O$
 (5) $KClO_3 + KClO_4 + H_2O$
14. $Cr^{3+}(aq) + 3e^- \rightarrow Cr(s); E^\circ = -0.74 V$
 $X_2(l) + 2e^- \rightarrow 2X^-(aq); E^\circ = +1.07 V$
 $Cr(s) | Cr^{3+}(aq, 1 \text{ mol dm}^{-3}) || X_2(l) | X^-(aq, 1 \text{ mol dm}^{-3})$
 මේ විද්‍යුත් රසායනික කෝෂයේදී
- (1) X^- ඔක්සිකරණය වේ. (2) Cr^{3+} ඔක්සිකරණය වේ.
 (3) වි.ගා. බ. +0.33 V වේ. (4) වි.ගා. බ. +1.81 V වේ.
 (5) වි. ගා. බ. -1.81 V වේ.
15. කිසියම් සම්පූර්ණ වායු රසායනික ප්‍රතික්‍රියාවක K_p යන සංගුණකය සාපේක්ෂව

- (1) ප්‍රතික්‍රියකවල පීඩනය මත රඳා පවතී.
 (2) ප්‍රතික්‍රියකවල ආශිත පීඩනය මත රඳා පවතී.
 (3) ඵලවල ආශිත පීඩන මත රඳා පවතී.
 (4) පද්ධතියේ ඇති උත්ප්‍රේරකය මත රඳා පවතී.
 (5) ඉහත සඳහන් කිසිවක් මත රඳා නොපවතී.
16. සාපේක්ෂ දණ්ඩක ස්කන්ධය සහ වාෂ්ප සන්නතය යන මේවා සම්බන්ධයෙන් මින් කුමන ප්‍රකාශය සත්‍ය වේද?
- (1) හීලීම් වැනි ඒක-පරමාණුක වායුවක් සලකන විට, සාපේක්ෂ දණ්ඩක ස්කන්ධය වාෂ්ප සන්නතයට සමාන වේ.
 (2) පරිපූර්ණ ලෙස හැසිරෙන වායුවක වාෂ්ප සන්නතය එහි සාපේක්ෂ දණ්ඩක ස්කන්ධය මෙන් දෙගුණයක් වේ.
 (3) O_2 වායුවෙහි සාපේක්ෂ දණ්ඩක ස්කන්ධය එහි වාෂ්ප සන්නතය මෙන් තුන් ගුණයක් වේ.
 (4) O_2 වායුවෙහි සාපේක්ෂ දණ්ඩක ස්කන්ධය එහි වාෂ්ප සන්නතය මෙන් හය ගුණයකි.
 (5) ඉහත ප්‍රකාශ කිසිවක් සත්‍ය නොවේ.
17. $^{12}_6C$ පරමාණුවක ස්කන්ධය
- (1) 19.93×10^{-24} g වේ. (2) 9.96×10^{-24} g වේ.
 (3) 1.66×10^{-24} g වේ. (4) 109.3×10^{-24} g වේ.
 (5) 9.107×10^{-24} g වේ.

18. CH_3CH_2Br (a) C_2H_5Br (b) $C_2H_4CH_2Br$ (c)
- ඉහත සඳහන් සංයෝගවල ජලවිච්ඡේදන පහසුව මෙසේ ආරෝහණය වේ.
- (1) a < b < c (2) a < c < b (3) b < a < c (4) b < c < a (5) c < b < a

19. A නමැති අනාබේනික සංයෝගය ජලයෙහිද, තනුක සල්ෆියුරික් අම්ලයෙහිද කිසිම රසායනික ප්‍රතික්‍රියාවක් ඇති නොකරමින් පහසුවෙන් ද්‍රවණය විය. A බන්සන් දැල්ලට නොපැහැයුණු පැහැයක් ලබා දුනි. සාන්ද්‍ර නයිට්‍රික් අම්ලය සමඟ රත් කළ විට, A තද පැහැති වායුවක් දුනි. A මින් කුමක් විය හැකිද?
- (1) $BaBr_2$ (2) $Ba(NO_3)_2$ (3) CrI_3
 (4) $Cu(NO_3)_2$ (5) $CuBr_2$
20. ආබේනික සංයෝගයක් ලැබෙන්නේ විලසනයට භාජනය කර, නයිට්‍රේට් සඳහා පරීක්ෂා කරන ලදී. මෙම පරීක්ෂාවේදී $FeSO_4$ එකතු කළ විට, තර පැහැති ද්‍රවණයක් ලැබුනි. ආබේනික සංයෝගය සම්බන්ධයෙන් වන මින් කුමන ප්‍රකාශය වඩාත්ම උචිත වේද?
- (1) සංයෝගයෙහි නයිට්‍රේට් කිසිවක් නැත.
 (2) සංයෝගයෙහි SO_4^{2-} කිසිවක් නැත.
 (3) සංයෝගයෙහි සල්ෆර් සහ නයිට්‍රේට් කිසිවක් නැත.
 (4) සංයෝගයෙහි සල්ෆර් කිසිවක් නැත.
 (5) සංයෝගයෙහි සල්ෆර් සහ පොස්පරස් කිසිවක් නැත.

24. B නමැති ආබේනික සංයෝගය බිරෝමීන් දියර විවරණය කරයි. B අසමමානව ප්‍රතික්‍රියාවට පිළිතුරු දෙයි. B පහසුවෙන් ඔක්සිකරණය කළ හැකි වන අතර, එය ජලීය NaOH හි ද්‍රවණය නොවේ. එසේ වුවත්, ඔක්සිකරණ ඵලය ජලීය NaOH හි ද්‍රවණය වේ. B මින් කුමක් විය හැකිද?

22. එක්තරා උෂ්ණත්වයකදී ජලය තුළ ඇලුමිනියම් හයිඩ්‍රොක්සයිඩ් හි ද්‍රාවණය $X \text{ mol dm}^{-3}$ වේ. මේ උෂ්ණත්වයේදී ඇලුමිනියම් හයිඩ්‍රොක්සයිඩ් හි ද්‍රාවණය ගුණනය
- (1) $27 X^4 \text{ mol}^4 \text{ dm}^{-12}$ වේ. (2) $X^4 \text{ mol}^4 \text{ dm}^{-12}$ වේ.
 (3) $9 X^2 \text{ mol}^2 \text{ dm}^{-6}$ වේ. (4) $27 X^3 \text{ mol}^3 \text{ dm}^{-9}$ වේ.
 (5) $27 X^4 \text{ mol}^4 \text{ dm}^{-9}$ වේ.

23. $25^\circ C$ දී ඒක-භාෂ්මික දුබල අම්ලයක K_a අගය $1.0 \times 10^{-6} \text{ mol dm}^{-3}$ වේ. මෙම අම්ලයේ 1.0 mol dm^{-3} සඳහා ද්‍රාවණයක pH අගය $25^\circ C$ දී තාවකාලිකව
- $25^\circ C$ දී $K_w = 10^{-14} \text{ mol}^2 \text{ cm}^{-4}$

- (1) 3 (2) 6 (3) 8 (4) 10 (5) 11
24. කැතෝඩ කිරණ අංශුවක් මත කිසියම් හැකි ආරෝහණය ප්‍රමාණයක්ම කිරණය කළේ
- (1) මොස්ලි විසින්ය. (2) රදර්ෆර්ඩ් විසින්ය.
 (3) නොම්සන් විසින්ය. (4) මාර්ෂඩන් විසින්ය.
 (5) ඉහත සඳහන් කිසිවකු විසින්වත් නොවේ.
25. පහත සඳහන් ඔක්සයිඩවලින් ජලීය ද්‍රාවණයෙහිදී වඩාත්ම ප්‍රබල ලෙස ආම්ලික වන්නේ කුමක්ද?
- (1) N_2O_5 (2) P_2O_5 (3) P_2O_3 (4) Cl_2O_7 (5) Cl_2O
26. C_2H_5Cl සහ C_2H_5Br යන මේවායින් සමන්විත වන මිශ්‍රණය සම්බන්ධයෙන් මින් කුමන ප්‍රකාශය සත්‍ය වේද?
- (1) C_2H_5Cl සාන්ද්‍රණය ඉහළ වන විට මිශ්‍රණය රඳාලේ හියමියෝන් වන අපගමනය වීම දක්වයි.
 (2) C_2H_5Br සාන්ද්‍රණය ඉහළ වන විට මිශ්‍රණය රඳාලේ හියමියෝන් වන අපගමනය වීම දක්වයි.
 (3) එක්තරා C_2H_5Cl සාන්ද්‍රණයකදී මිශ්‍රණයේ සමස්ත වාෂ්ප පීඩනය උපරිම වේ.
 (4) එක්තරා C_2H_5Br සාන්ද්‍රණයකදී මිශ්‍රණයේ සමස්ත වාෂ්ප පීඩනය අවම වේ.
 (5) ඉහත සඳහන් ප්‍රකාශ සියල්ලම සාවද්‍ය වේ.
27. $BrCH_2CH_2COBr$ සහ $BrCH_2COOH$ එකිනෙකින් වෙන් කර හඳුනා ගැනීම සඳහා
- (1) ජිනෝල්ප්‍රොෆීන් උපයෝගී කරගත හැකිය.
 (2) මෙකිල් ඔරේන්ජ් උපයෝගී කරගත හැකිය.
 (3) ජලීය පිළුවර නයිට්‍රේට් උපයෝගී කරගත හැකිය.
 (4) ඉහත සඳහන් සියල්ලම උපයෝගී කරගත හැකිය.
 (5) ඉහත සඳහන් කිසිවක් උපයෝගී කරගත නොහැකිය.
28. ඉහළම ඇලුමිනියම් ප්‍රතිඝනනය කිරීමෙන් මින් කුමන එකෙහිද?
- (1) රුවයිල් (2) රතුකැට (3) මැටි
 (4) ඇලුමිනියම් ආබොන්ඩ් (5) කළුගල්
29. සේරුම්ලය යප්ඵල සල්ෆර් ක්වෙන්ට් බව පෙන්වීම සඳහා
- (1) සෝඩියම් හයිඩ්‍රොක්සයිඩ් ද්‍රාවණයක් උපයෝගී කරගත හැකිය.
 (2) ඇමෝනියා ද්‍රාවණයක් උපයෝගී කරගත හැකිය.
 (3) හයිඩ්‍රොක්සිලෝබ්ස් අම්ලය ද්‍රාවණයක් උපයෝගී කරගත හැකිය.
 (4) ඉහත සඳහන් සියල්ලම උපයෝගී කරගත හැකිය.
 (5) ඉහත සඳහන් කිසිවක් උපයෝගී කරගත නොහැකිය.
30. PCl_4 කැටායනික ප්‍රභේදයේ හැඩය
- (1) තලීය වේ. (2) සමචතුරක තලීය වේ.
 (3) පිරමීඩ්ස් වේ. (4) ත්‍රිකෝණී ද්විපිරමීඩ්ස් වේ.
 (5) ඉහත සඳහන් කිසිවක් නොවේ.

31 සිට 40 දක්වා ප්‍රශ්නවලට උපදෙස්				
1	2	3	4	5
(a), (b)	(b), (c)	(c), (d)	(d), (a)	ප්‍රතිචාර එකක් පමණක් පමණක් සමචතුරක තලීය වේ.
කිවැරදිය.	කිවැරදිය.	කිවැරදිය.	කිවැරදිය.	සංඛ්‍යාවක් හෝ කිවැරදිය.

31. ඇල්ටා, බීටා සහ ගැමා කිරණ සම්බන්ධයෙන් වන මින් කුමන ප්‍රකාශය / ප්‍රකාශය සත්‍ය වේද?
- (a) ඇල්ටා කිරණවල ගමන් මාර්ගය වූම්බක ක්ෂේත්‍ර මගින් වෙනස් කෙරේ. ✓
 (b) බීටා කිරණවල ගමන් මාර්ගය විද්‍යුත් ක්ෂේත්‍ර මගින් වෙනස් කෙරේ. ✓
 (c) ගැමා කිරණවල අයනීකාරක බලය ඉතාමත් ඉහළ වේ. ✓
 (d) ඇල්ටා කිරණවල විනිවිද කැමීම බලය ඉතාමත් ඉහළ වේ. ✓
32. මින් කුමක් / කුමන ඒවා සමඟ ජිනෝල් ප්‍රතික්‍රියා කරයිද?
- (a) බිරෝමීන් (b) ජලීය KOH
 (c) පෝමැල්ඩිහයිඩ් (d) ජලීය $KHCO_3$
33. ජලීය NH_4NO_3 ද්‍රාවණයකට මෙකිල් ඔරේන්ජ් දර්ශකය බිංදු කිරීමට සහ මැග්නීසියම් ක්‍රයිට් එකතු කර කිසිවක් නොවේ. මෙම පද්ධතිය සම්බන්ධයෙන් මින් කුමන ප්‍රකාශය / ප්‍රකාශය සත්‍ය වේද?
- (a) මෙකිල් ඔරේන්ජ් රතු පැහැයට හැරේ.
 (b) මෙකිල් ඔරේන්ජ් සහ පැහැයට හැරේ.
 (c) හයිඩ්‍රජන් මුක්ත වේ.
 (d) NO_3^- ඇනායනය NH_4^+ බවට ඔක්සිකරණය වේ.
34. රසායනික ප්‍රතික්‍රියාවක ද්‍රවණයක මින් කුමන සාධකය / සාධකය මගින් වෙනස් වේද?
- (a) ඵලවල එන්තැල්පිය. (b) ප්‍රතික්‍රියාවේ එන්තැල්පි විපර්යාසය

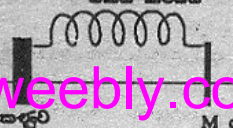
අනෙකුත් ප්‍රශ්නවලට පිටුවෙන් පිටුවෙන් සටහන් කරන්න.

- (c) ප්‍රතික්‍රියාවේ සක්‍රීයතා ශක්තිය (d) උෂ්ණත්වය
35. KF_3 යන කල්පිතමය සංයෝගයේ ස්ථායීතාව සම්බන්ධයෙන් මින් කුමක්/කුමන ඒවා වැදගත් වේද?
- පොලාරයිසම් 1 වැනි අයනීකරණ ශක්තිය.
  - පොලාරයිසම් 2 වැනි අයනීකරණ ශක්තිය.
  - CaF_2 හි සමමත උත්පාදන එන්තැල්පිය
  - KCl හි දැලිස් ශක්තිය.
36. හයිඩ්‍රජන් බන්ධන සම්බන්ධයෙන් වන මින් කුමන ප්‍රකාශය / ප්‍රකාශය වැදගත් වේද?
- $-NH_2$ කාණ්ඩය මගින් හයිඩ්‍රජන් බන්ධන ඇති විය හැකිය.
  - $-SiH_3$ කාණ්ඩය මගින් හයිඩ්‍රජන් බන්ධන ඇතිවිය හැකිය.
  - $-CH_3$ කාණ්ඩය මගින් ප්‍රබල හයිඩ්‍රජන් බන්ධන ඇතිවිය හැකිය.
  - ඉව් HF තුළ ප්‍රබල හයිඩ්‍රජන් බන්ධන පවතී.
37. අයනීකරණ ශක්ති සම්බන්ධයෙන් වන මින් කුමන ප්‍රකාශය / ප්‍රකාශය වැදගත් වේද?
- Sr හි 2 වැනි අයනීකරණ ශක්තිය Rb හි 1 වැනි අයනීකරණ ශක්තියට වඩා වැඩි වේ.
  - ආවර්තිතා වගුවේ භාගවැනි ආවර්තයේ අනුයාත මූලද්‍රව්‍යවල 1 වැනි අයනීකරණ ශක්ති ලාක්ෂණික අත්-වත් වීචලනයක් නොදක්වයි.
  - ආවර්තිතා වගුවේ දෙවැනි ආවර්තයේ අනුයාත මූලද්‍රව්‍යවල 1 වැනි අයනීකරණ ශක්ති ලාක්ෂණික අත්-වත් වීචලනයක් නොදක්වයි.
  - හයිඩ්‍රජන්හි 5 වැනි අයනීකරණ ශක්තිය බෙරෝරන්හි 4 වැනි අයනීකරණ ශක්තියට වඩා වැඩි වේ.
38. ඇතැම් කාබනික ප්‍රතික්‍රියාවල යාන්ත්‍රණවලට අදාළ වන මින් කුමක්/කුමන ඒවා සත්‍ය වේද?
- $HNO_3 + H_2SO_4 + H_2O \rightarrow NO_2 + 2H_3O^+ + SO_4^{2-}$
  - Cl_2 වායුව මගින් මෙතිල් බෙන්සීන් $C_6H_5CH_2Cl$ බවට පරිවර්තනය වීමේදී ප්‍රතික්‍රියාවට Cl^- සහභාගී වේ.
  - $Br-CH_2-CH_2-Cl \rightarrow Br-CH_2-CH_2-Cl$
  - $RCOOH + H_3O^+ \rightleftharpoons R-C(=O)OH + H_2O$

39. ඇමෝනියා නිෂ්පාදනය සහ මින් කුමක්/කුමන ඒවා අතර සමීප සම්බන්ධයක් තිබේද?
- හයිඩ්‍රජන් අම්ලය
  - පරිසරය දූෂණය
  - ස්වස්ථතාව
  - ඩොලමයිට්
40. $NaCl$ වලදී විවිද්‍යුතය කිරීම සම්බන්ධයෙන් වන මින් කුමක්/කුමන ඒවා සත්‍ය වේද?
- H_2 සහ Cl_2 ලබාගත හැකිය.
  - $NaOH$ ලබාගත හැකිය.
  - සෝඩියම් ලෝහය ලබාගත නොහැකිය.
  - $NaOCl$ ද්‍රාවණයක් ලබාගත නොහැකිය.
41. සිට 50 දක්වා ප්‍රශ්නවල වගන්ති දෙක බැගින් දී ඇත.

පළමුවැනි වගන්තිය	දෙවැනි වගන්තිය
(1) සත්‍යය.	සත්‍ය වන අතර පළමුවැනි නිවැරදිව පහද දෙයි.
(2) සත්‍යය.	සත්‍ය වන නමුත් පළමුවැනි නිවැරදිව පහද නොදෙයි.
(3) සත්‍යය.	අසත්‍යය.
(4) අසත්‍යය.	සත්‍යය.
(5) අසත්‍යය.	අසත්‍යය.

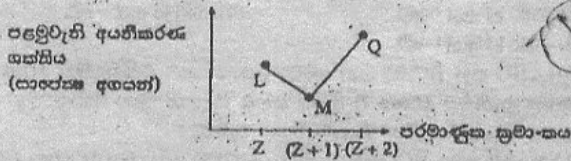
- පළමුවැනි වගන්තිය දෙවැනි වගන්තිය
41. Na_2CO_3 සහ $KHCO_3$ ඇති ජලීය ද්‍රාවණයකට ස්ථාවරත්වය ප්‍රියාව දැක්විය නොහැකිය. Na_2CO_3 සහ $KHCO_3$ යන දෙකම භාසමය ගුණ දක්වයි.
42. බෙන්සීන් වළංව ඇදී ඇති $-F$ කාණ්ඩය මගින් ඕනෑම පැරා-පැරා යොමු කාරක ලක්ෂණය ඇති වේ. යන ඉලෙක්ට්‍රෝනික ආවරණය සිදු වේ.
43. ප්‍රවේගවල සාපේක්ෂ අණුක ස්කන්ධ ඉතා වැඩි වේ. ප්‍රවේගවලදී 2-ඇමේයිනෝ කාබොක්සිලික් අම්ල ඒකක ඉතා වැඩි සංඛ්‍යාවක් $-CO-NH-$ ඇසුම් මගින් බහු අවස්ථාකරණය වී තිබේ. N_2O_4 තද දුඹුරු සංයෝගයකි.
44. $2NO \rightleftharpoons N_2O$ යන සමතුලිත පද්ධතියෙහි දුඹුරු වර්ණය පීඩනය සමඟ වැඩිවේ. පීඩනයේ නිෂ්පාදනයේදී මීනියා සංයෝගය වැඩි වේ.
45. සිමෙන්ති නිෂ්පාදනය පරිසරයට අහිතකර ලෙස බලපායි. සිමෙන්ති නිෂ්පාදනයේදී මීනියා සංයෝගය වැඩි වේ.
46. N_2O වලට ඔක්සිකාරකයක් ලෙස N_2O , පහසුවෙන් NO සහ NO_2 බවට පරිවර්තනය වේ.

47. සියලුම උත්ප්‍රේරක ක්‍රියාවලදී අධි-ගෝෂණය ඉතා වැදගත් වේ.
48. ගුණාත්මක නියමය සහඹුරු කිරීම සඳහා උචිත ලෝහයකි යකඩ.
49. මේ උගුක් නියමය සහඹුරු කිරීම පිණිස පරීක්ෂණ පැවැත්වීම සඳහා උචිත වන මූලද්‍රව්‍ය දෙකකි හයිඩ්‍රජන් සහ අයඩීන්.
50. මධ්‍යසාරිය $CHCl_3 / KOH$ උප-යෝගී කර ගනිමින් $C_6H_5NH_2$ සහ $C_6H_5CH_2NH_2$ එකිනෙකින් වෙන් කර හඳුනා ගත හැකිය.
51. පරමාණුක අරයේ වැඩිවීම සම්බන්ධයෙන් වන මින් කුමක් සත්‍ය වේද?
- (1) $B < C < Be < Li$
  - (2) $Na < Al < Si < Mg$
  - (3) $Si < Al < Mg < K$
  - (4) $Si < Al < K < Mg$
- (5) ඉහත කිසිවක් සත්‍ය නොවේ.
52. $O(g) + e \rightarrow O^-(g); \Delta H^\circ = -142 \text{ kJ mol}^{-1}$
 $O(g) + 2e \rightarrow O^{2-}(g); \Delta H^\circ = +702 \text{ kJ mol}^{-1}$
- වායුමය O^- අයනික ප්‍රභේදය ඉලෙක්ට්‍රෝනයක් ලබාගෙන වායුමය O^{2-} අයනික ප්‍රභේදය වන විට සිදුවන ශක්ති විපර්යාසය
- (1) +844 kJ mol^{-1} වේ.
  - (2) -844 kJ mol^{-1} වේ.
  - (3) +560 kJ mol^{-1} වේ.
  - (4) -560 kJ mol^{-1} වේ.
  - (5) +986 kJ mol^{-1} වේ.
53. C_6H_5CHO සහ $HCHO$ යන මේවා රසායනිකව එකිනෙකින් වෙන්කර හඳුනා ගැනීමට අවශ්‍ය වී තිබේ. පහත සඳහන් ක්‍රියා මාර්ගවලින් මේ සඳහා වඩාත්ම උචිත ක්‍රියාමාර්ගය කුමක්ද?
- (1) පළමුව ජලීය HCl සමඟ තවරා, දෙවනුව ජලීය $NaOH$ එකතු කිරීම.
  - (2) පළමුව ජලීය KOH සමඟ තවරා, දෙවනුව ජලීය H_2SO_4 එකතු කිරීම.
  - (3) මුළු ප්‍රතිකාරකය සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවීම.
  - (4) ජලීය HI සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවීම.
  - (5) ජලීය $LiHCO_3$ සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවීම.
54. C_6H_6 සහ D_2O උපයෝගී කර ගනිමින් C_6H_5D සංයෝගය කිරීමට අවශ්‍ය වී තිබේ. පහත දැක්වෙන ආරම්භක ප්‍රතික්‍රියා මාර්ගවලින් මේ සඳහා වඩාත්ම උචිත ආරම්භක ප්‍රතික්‍රියා මාර්ගය කුමක්ද?
- (1) C_6H_6 සහ HNO_3
  - (2) C_6H_6 සහ D_2O සහ $AlCl_3$
  - (3) $6C_6H_6 + Br_2 + FeCl_3$
  - (4) $C_6H_6 + PCl_5 + D_2O$
  - (5) C_6H_6 සහ HNO_3 සහ D_2O
55. $A_2(g) + 2B_2(g) \rightleftharpoons 2AB_2(g); \Delta H < 0$ යන සමතුලිතය සලකන්න. මේ සමතුලිතය සම්බන්ධයෙන් මින් කුමක් සත්‍ය වේද?
- (1) සමස්ත පීඩනය ඉහළ කිරීමෙන් සමතුලිතය වමට නැඹුරු වේ.
  - (2) $[A_2(g)]$ අඩු කිරීමෙන් සමතුලිතය දකුණට නැඹුරු වේ.
  - (3) $[AB_2(g)]$ වැඩි කිරීමෙන් සමතුලිතය දකුණට නැඹුරු වේ.
  - (4) උෂ්ණත්වය ඉහළ කිරීමෙන් සමතුලිතය වමට නැඹුරු වේ.
  - (5) උෂ්ණත්වය පහත් කිරීමෙන් සමතුලිතය වමට නැඹුරු වේ.
56. KO_2 යන සංයෝගය සම්බන්ධයෙන් වන මින් කුමන ප්‍රකාශය සත්‍ය වේද?
- (1) මේ සංයෝගයේදී පොලාරයිසම් ඔක්සිකාරණ අංකය +4 වේ.
  - (2) මේ සංයෝගයේදී පොලාරයිසම් ඔක්සිකාරණ අංකය +2 වේ.
  - (3) මේ සංයෝගයේදී ඔක්සිජන්හි ඔක්සිකාරණ අංකය -2 වේ.
  - (4) මේ සංයෝගයේදී ඔක්සිජන්හි ඔක්සිකාරණ අංකය -1/2 වේ.
  - (5) ඉහත සඳහන් ප්‍රකාශ සියල්ලම සාවද්‍ය වේ.
57. ඩයොක්සිනම් ක්ලෝරයිඩ් ද්‍රාවණයක් සම්බන්ධයෙන් වන මින් කුමන ප්‍රකාශය සාවද්‍ය වේද?
- (1) එය උණු ජලය සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර C_6H_5OH ලබා දෙයි.
  - (2) එය $CuCl_2$ සහ HCl සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර C_6H_5Cl ලබා දෙයි.
  - (3) එය H_3PO_4 සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර C_6H_5 ලබා දෙයි.
  - (4) එය ජලීය H_2SO_4 සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර $C_6H_5SO_3OH$ ලබා දෙයි.
  - (5) එය $CuCN/KCN$ සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර C_6H_5CN ලබා දෙයි.
58. පහත දක්වා ඇති පද්ධතිය සලකන්න.
- යකඩ කම්පිය
-
- සමස්ත වාතය
- යකඩ කඳුව
- M දෝෂ කරු

- මේ පද්ධතය සම්බන්ධයෙන් මින් කුමන ප්‍රකාශය වඩාත්ම උචිත වේද?
- (1) M ලෝහය Mg වන විට, යකඩ ඉතාමත් සිඳුයෙන් විඛාදනය වේ.
  - (2) M ලෝහය Zn වන විට, යකඩ සිඳුයෙන් විඛාදනය වේ.
  - (3) M ලෝහය Sn වන විට, යකඩ විඛාදනය වේ.
  - (4) M ලෝහය Cu වන විට, යකඩ විඛාදනය බොහෝ දුරට මන්දනය වේ.
  - (5) M ලෝහය Ag වන විට, යකඩ විඛාදනය සම්පූර්ණයෙන්ම නවතී.
59. මින් කුමක් ජලය H₂S සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරයිද?
- (1) ජලය HBr
  - (2) ජලය I₂
  - (3) ජලය CH₃COOH
  - (4) ජලය SO₂
  - (5) ඉහත කිසිවක් ජලය H₂S සමඟ ප්‍රතික්‍රියා නොකරයි.
60. විරූපිත කුඩු නිෂ්පාදනය මින් කුමක් සමඟ සම්පූර්ණ සම්බන්ධ නොවේද?
- (1) මුහුදු
  - (2) හුණුගල්
  - (3) පරිසරයට හානි සිදුවීම.
  - (4) ජලය
  - (5) ඇමෝනියා

රසායන විද්‍යාව II
අ කොටස - ව්‍යුහගත රචනා

1(a) L, M, Q සහ R යනු පිලිවෙලින් පරමාණුක ක්‍රමාංකය Z, (Z+1), (Z+2) සහ (Z+3) වන අන්තර්ගත නොවන, මූලද්‍රව්‍ය කාණ්ඩයක L, M, සහ Q යන මූලද්‍රව්‍ය තුනෙහි පළමුවැනි අයනීකරණ ශක්තිවල විචලනය ප්‍රස්ථාරය ලෙස පහත නිරූපණය කර ඇත.

M උපග්‍රහණීය ලක්ෂණ දක්වයි. M හි ජලවිඛනීය අයනික අගයන් වේ.

- (i) Q හි ක්ලෝරයිඩයේ රසායනික සූත්‍රය ලියන්න.
- (ii) R හි ඉලෙක්ට්‍රෝන වින්‍යාසය සාමාන්‍ය ආකාරයට ලියන්න.

b) නයිට්‍රජන් පරමුණු දෙකක් සර්වසම වන N₂F₂ අණුවේ සඳහා 'කිත්-කහිර සමහත' අඳින්න.

ඌ. යු. (i) එක් එක් පරමාණුවේ සංයුක්ත කවචවල ඇති සියලුම ඉලෙක්ට්‍රෝන දැක්විය යුතුය.

- (ii) ඔක්සිජන් සාදන ඉලෙක්ට්‍රෝන යුගලයක් ඉරකින් දැක්වූ විට, ලකුණු නොලැබේ.

(c) රසායනික ඔක්සිජන් සාදන දැඩිම සඳහා ඉලෙක්ට්‍රෝන සහභාගී වේද යන මතය සනාථ කරන නිරීක්ෂණ දෙකක් සඳහන් කරන්න.

- (i) FeCl₂ ද්‍රාවණයකට KCN අඩවනු ලැබූ ද්‍රාවණයකින් බිත්තූ කිහිපයක් එකතු කරනු ලැබේ. මෙහිදී සිදුවන වර්ණ විපර්යාසය සඳහන් කරන්න.
- (ii) ඉහත (i) හි සඳහන් ද්‍රාවණයට යකඩ කුඩු එකතු කර, හොඳින් සොළවනු ලැබේ. මෙහිදී වර්ණ විපර්යාසයක් සිදුවීම ඔබ අපේක්ෂා කරන්නේ නම් ඒ වර්ණ විපර්යාසය පැහැදිලිව සඳහන් කරන්න. මෙහිදී වර්ණ විපර්යාසයක් සිදුවීම ඔබ අපේක්ෂා නොකරන්නේ නම් ඒවග පැහැදිලිව සඳහන් කරන්න.

2(a) ආම්ලික මාධ්‍යයේදී ප්‍රෝටේට් අයන (CrO₄²⁻) මගින් ඔක්සිලේට් අයන (C₂O₄²⁻) ඔක්සිකරණය වීමට අදාළ කුලීන අයනික සමීකරණය ලියන්න.

(b) X නැමැති මූලද්‍රව්‍යයේ ක්ලෝරයිඩයේ ජලීය ද්‍රාවණයක් විද්‍යුත් විච්ඡේදනය කරන ලදී. 2A වන විද්‍යුත් ධාරාවක් 9000 කාලයක් තුළ ද්‍රාවණය තුළින් යැවූ විට, X මූලද්‍රව්‍යයෙන් 0.757 g මුක්ත විය. X වාෂ්පශීලී හයිඩ්‍රයිඩයක් සාදයි. මේ හයිඩ්‍රයිඩයෙහි සාපේක්ෂ අණුක ස්කන්ධය දළ වශයෙන් 126 ක් වේ. X හි සාපේක්ෂ පරමාණුක ස්කන්ධය ගණනය කරන්න. (F = 96500C)

(c) පහත සඳහන් එක් එක් අවස්ථාව විදහා දැක්වීම සඳහා එක් නිදර්ශනය ඔබගේ ඉදිරිපත් කරන්න.

- (i) H₂S ඔක්සිකරණයක් ලෙස ප්‍රතික්‍රියා කිරීම
- (ii) NH₃ අම්ලයක් ලෙස ප්‍රතික්‍රියා කිරීම.

ඌ. යු. ඔබ ඉදිරිපත් කරනු ප්‍රතික්‍රියා සඳහා කුලීන රසායනික සමීකරණ ලිවිය යුතුය.

3(a) A යනු අණුක සූත්‍රය RCOOH වන සංයෝගයකි. R හි ඇත්තේ කාබන් සහ හයිඩ්‍රජන් පමණි. A සම්පූර්ණයෙන් දහනය කළ විට, CO₂ සහ H₂O 44:9 යන ස්කන්ධ අනුපාතයෙන් ලබා දුනි. A හි සාපේක්ෂ අණුක ස්කන්ධය 116 වේ. A හි අණුක සූත්‍රය නිර්ණය කරන්න. (C = 12, H = 1, O = 16)

(b) පහත දැක්වෙන ව්‍යුහය ඇති සංයෝගය II-PAC නාමකරණ ඇති කරන්න.

$$\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2 - \underset{\text{CH}}{\underset{\text{CHBr}_2}{\text{C}}} - \text{CH}_2\text{COOCH}_3$$

ඌ. යු. ජ්‍යාමිතික සමාවයවිතතාව නොසලකා හරින්න.

(c) පහත ඉදිරිපත් කර ඇති පරිවර්තන සිදු කළ හැකි ආකාරය දක්වන්න. අවශ්‍ය ප්‍රතික්‍රියා හා ප්‍රතික්‍රියා තත්ත්ව උචිත ස්ථානවල පැහැදිලිව සඳහන් කළ යුතුය.

ඌ. යු. ඔබගේ යෝජිත පරිවර්තන ක්‍රම අනවශ්‍ය ලෙස දීර්ඝ වේ නම් ඔබට උපරිම ලකුණු නොලැබේ.

(i) $\text{CH} \equiv \text{CH} \rightarrow \text{CH}_2 - \underset{\text{Br}}{\text{C}} - \text{CH}_2\text{COOH}$

(ii) $\text{CH}_3^{14}\text{COOC}_2\text{H}_5 \rightarrow \text{CH}_3^{14}\text{C} - (\text{C}_2\text{H}_5)_2$

4. (a) (i) C₂H₄ වලට Br₂ ආකලනය වීම සඳහා යාන්ත්‍රණය ඉදිරිපත් කරන්න.

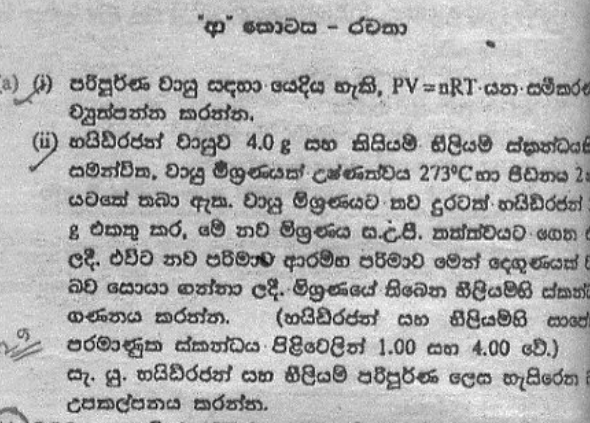
(ii) ඉහත ප්‍රතික්‍රියාවේ යාන්ත්‍රණය පිළිගනිමින්, CH₃CH=CH₂ ට Br₂ ආකලනය වීමෙන් පැදෙන ඵලයේ ව්‍යුහය අඳින්න.

(b) (i) B නැමැති ප්‍රාථමික ඇමයිනයේ අණුක සූත්‍රය C₄H₁₁N වේ. B කිසියම් හැකි ව්‍යුහ සියල්ලම අඳින්න.

(ii) B ප්‍රකාශ සක්‍රීය ආකාරයට වෙන් කළ හැකි නම්, B හයිඩ්‍රොක්සිලෝපරයිඩයේ ව්‍යුහය අඳින්න.

(c) පහත දක්වා ඇති පරිවර්තන සිදු කළ හැකි ආකාරය දක්වන්න. අවශ්‍ය ප්‍රතික්‍රියා හා ප්‍රතික්‍රියා තත්ත්ව උචිත ස්ථානවල පැහැදිලිව සඳහන් කළ යුතුය.

ඌ. යු. ඔබගේ යෝජිත පරිවර්තන ක්‍රම අනවශ්‍ය ලෙස දීර්ඝ වේ නම් ඔබට උපරිම ලකුණු නොලැබේ.

ආ කොටස - රචනා

5. (a) (i) පරිපූර්ණ වායු සඳහා යෙදිය හැකි, PV = nRT යන සමීකරණය ව්‍යුත්පන්න කරන්න.

(ii) හයිඩ්‍රජන් වායුව 4.0 g සහ කිසියම් හීලියම් ස්කන්ධයකින් සමන්විත, වායු මිශ්‍රණයක් උෂ්ණත්වය 273°C හා පීඩනය 2 atm යටතේ තබා ඇත. වායු මිශ්‍රණයට තව දුරටත් හයිඩ්‍රජන් 5 g එකතු කර, මේ නව මිශ්‍රණය ස.උ.පී. තත්ත්වයට ගෙන ආ ලදී. එවිට නව පරිමාණ ආරම්භ පරිමාව මෙන් දෙගුණයක් වූ බව සොයා ගන්නා ලදී. මිශ්‍රණයේ සිබෙන හීලියම්හි ස්කන්ධ ගණනය කරන්න. (හයිඩ්‍රජන් සහ හීලියම්හි සාපේක්ෂ පරමාණුක ස්කන්ධය පිලිවෙලින් 1.00 සහ 4.00 වේ.)

ඌ. යු. හයිඩ්‍රජන් සහ හීලියම් පරිපූර්ණ ලෙස හැසිරෙන බව උපකල්පනය කරන්න.

(b) ඔබට ප්‍රොපයින (CH₃C≡CH) නිදර්ශනයක් සපයා දී සියලුම ප්‍රොපයින පරිපූර්ණ වායුවක් ලෙස නොහැසිරෙන බව පරීක්ෂණයක් පෙන්වන්නේ කෙසේදැයි පැහැදිලි ලෙස විස්තර කරන්න.

(c) බෙන්සීන් මවුල 2ක් සහ ටෙලුරීන් මවුල 3ක් ඇති ද්‍රාවණයක සමස්ත වාෂ්ප පීඩනය එක්තරා උෂ්ණත්වයකදී 280 mmHg වේ. මේ ද්‍රාවණයට තවත් බෙන්සීන් මවුල 1ක් එකතු කළ විට ලැබෙන වාෂ්ප පීඩනය එක්තරා උෂ්ණත්වයකදී 300 mmHg වේ. මේ උෂ්ණත්වයේදී X ද්‍රාවණය සමඟ සම්පූර්ණ වැඩිපුර වාෂ්පයෙහි ඇති බෙන්සීන් මවුල භාගය ගණනය කරන්න.

ඌ. යු. බෙන්සීන් සහ ටෙලුරීන් පරිපූර්ණ ද්‍රාවණයක් ලෙස සලකන්න.

(d) ද්‍රව අයවොමෙක්සන් සහ එහි වාෂ්පය අතර ගතික සමතුලිතතාව පවතින බව පරීක්ෂණාත්මකව අපවිච්චිත කෙසේදැයි පැහැදිලි කරන්න.

6. (a) CH₃CH₂COOH හා Cl⁺OH අතර සිදුවන එස්ටරිකරණ ප්‍රතික්‍රියාවේ අණුක සූත්‍රය නිර්ණය කරන ආකාරය සාපේක්ෂ විස්තර කරන්න.

C + H2SO4 + H2S → CO2

- (b) $A(aq) + B(aq) \rightleftharpoons C(aq) + D(aq)$ යන සමතුලිත ප්‍රතික්‍රියාවේ K_c කාරීර උෂ්ණත්වයේදී 9.00 වේ. A මවුල 2ක් සහ B මවුල 2ක් කාරීර උෂ්ණත්වයේදී ප්‍රතික්‍රියා කරවා, සමතුලිත තාවයට එළඹෙන්නට ඉඩ හරින ලදී. ප්‍රතික්‍රියා මිශ්‍රණයේ ඉතිරිව ඇති A මවුල ප්‍රතිශතය ගණනය කරන්න.
- (c) (i) Ag_2CO_3 නිදහස ලෙස ගනිමින් 'ද්‍රාව්‍යතා ගුණිකය' යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ කුමක්දැයි පහද දෙන්න.
- (ii) එක්තරා උෂ්ණත්වයකදී Bi_2S_3 හි ද්‍රාව්‍යතා ගුණිකය $1.08 \times 10^{-16} \text{ mol}^3 \text{ dm}^{-3}$ වේ. මේ උෂ්ණත්වයේදී Bi_2S_3 වලින් සන්තෘප්ත ජලය 1000 dm^3 හි ද්‍රවණය වී ඇති Bi_2S_3 හි ස්කන්ධය ගණනය කරන්න. (Bi සහ S හි සාපේක්ෂ පරමාණුක ස්කන්ධ පිළිවෙලින් 209 සහ 32 වේ.)
- (iii) Bi_2S_3 ගැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් සම්පූර්ණයෙන්ම ද්‍රවණය කර Bi^{3+} අයන කිහිපයක් ද්‍රාවණයක් ලබා ගැනීම සඳහා ඉතාමත්ම කාර්යක්ෂම ක්‍රමය වශයෙන් ඔබ යෝජනා කරන්නේ කුමක්ද? ඔබ යෝජනා කරන ක්‍රමය සාර්ථක වන්නේ මන්දැයි පැහැදිලි කරන්න.
- 7 (a) K_2CO_3 සහ KOH ඇති ජලීය ද්‍රාවණයක් ඔබට සපයා දී ඇත. මෙම ද්‍රාවණයේ ඇති CO_3^{2-} සාන්ද්‍රණය සහ OH^- සාන්ද්‍රණය ඔබ නිර්ණය කරන්නට කැප කරන්නේ කෙසේදැයි පැහැදිලි කරන්න.
- (b) (i) එකතොයින් අම්ලය සහ සෝඩියම් එකතොය්ට් ඇති ජලීය ද්‍රාවණයක් සලකන්න. මෙම ද්‍රාවණයේදී $[H_3O^+]$, (අම්ලය) සහ (ලවනය) යන සාන්ද්‍රණ සහ එකතොයින් අම්ලයේ K_a යන විචලන නියතය අතර ඇති සම්බන්ධතාව ව්‍යුත්පන්න කරන්න. මේ සම්බන්ධතාව උපයෝගී කර ගනිමින්, උක්ත ද්‍රාවණයේ pH අගය $pK_a + \log_{10} \frac{[Lවණය]}{[අම්ලය]}$ වන බව පෙන්වන්න. (කැ. යු. $pK_a = \log_{10} K_a$)
- (ii) 0.1 mol dm^{-3} වන ජලීය එකතොයින් අම්ලය ද්‍රාවණයකින් 101.0 cm^3 සහ 0.1 mol dm^{-3} වන ජලීය සෝඩියම් හයිඩ්‍රොක්සයිඩ් ද්‍රාවණයකින් 1.0 cm^3 එකව මිශ්‍ර කරන ලදී. එක්තරා උෂ්ණත්වයකදී මෙම ද්‍රාවණයේ හයිඩ්‍රජන් අයන සාන්ද්‍රණය $0.004 \text{ mol dm}^{-3}$ විය. මේ උෂ්ණත්වයේදී එකතොයින් අම්ලයේ pK_a අගය ගණනය කරන්න.
- (c) ජලීය මාධ්‍යයේදී ප්‍රෝටීන ස්ථාවරකරණ ක්‍රියාව දක්වයි. මේ ක්‍රියාව සිදුවන ආකාරය පහද දෙන්න.
- 8. (a) බෙන්සීන් කෙලින්ම කාබන් සහ හයිඩ්‍රජන්වලින් සංශ්ලේෂණය කර, එහි සම්මත උත්පාදන එන්තැල්පිය පරික්ෂණාත්මකව නිර්ණය කළ නොහැකිය. එසේ වුවත්, එය ව්‍යුහ ආකාරයකින් පරික්ෂණාත්මකව නිර්ණය කළ හැකිය. මෙය සාර්ථකව කළ හැකි වන්නේ කෙසේ දැයි පැහැදිලිව හා සංක්ෂිප්තව විස්තර කරන්න.
- (b) (i) වායුමය අණු අතර රසායනික ප්‍රතික්‍රියාවක් සිදු වීම සඳහා සපුරාලිය යුතු අවශ්‍යතා මොනවාද?
- (ii) උත්ප්‍රේරක හමුවේ දී රසායනික ප්‍රතික්‍රියාවක ශීඝ්‍රතාව වැඩි වන්නේ මන්දැයි ඔබට හැකි පමණ සම්පූර්ණ ලෙස පහද දෙන්න.
- (c) වේග වර්ධනය, කාබනිකත්වය සහ ක්‍රමානුකූලවදී විකිරණශීලී සම්ප්‍රේෂණය භාවිත කිරීම පහත් පිළිබඳ සංක්ෂිප්ත විස්තර ලියන්න.

ඉං සොටස - රචනා

- 9. (a) පහත සඳහන් සංයෝග සමහර කාබන් කවර කක්ව යටතේ කෙසේ ප්‍රතික්‍රියා කරයිද?

- කැ. යු. අදාළ තුලිත රසායනික සමීකරණ ලිවිය යුතුය:
- (i) H_2SO_4 (ii) HNO_3
- (b) පහත සඳහන් පරිවර්තන සිදු කළ හැකි ආකාරය දක්වන්න. කැ. යු. අවශ්‍ය ප්‍රතිකාරක හා ප්‍රතික්‍රියා කක්ව පැහැදිලිව උචිත ස්ථානවල සඳහන් කළ යුතුය. තුලිත රසායනික සමීකරණ ලිවීම අවශ්‍ය නැත.
- (i) $CuFeS_2$ වලින් ආරම්භ කරමින් සංතුද්ධ CuO ලබා ගැනීම.
- (ii) HNO_3 වලින් ආරම්භ කරමින්, ඔක්සිකාරක උපයෝගී කර නොගනිමින් N_2O ලබා ගැනීම.
- (c) ආවර්තිතා වගුවේ 6 වැනි කාණ්ඩයේ අන්තර්ගත නොවන මූලද්‍රව්‍යවල හයිඩ්‍රොසයිඩ්‍රල කාපාංක විචලනය වන අයුරු සාමාන්‍ය ආකාරයට ප්‍රස්ථාරය ලෙස දක්වන්න. එම ලාක්ෂණික විචලනය සඳහා හේතු ඉදිරිපත් කරන්න.
- 10. (a) 'අන්තර් ක්‍රමය' මගින් ඇමෝනියා සංශ්ලේෂණය කිරීම හා සම්බන්ධ වන ගෞත - රසායනික මූලධර්ම පිළිබඳ සංක්ෂිප්තව දෙහස් දක්වන්න. කැ. යු. වැදගත් අංශ හතරක් පමණක් සලකා බැලීම ප්‍රමාණවත් වේ.
- (b) පහත සහන් සංයෝග සමහර ඇමෝනියා කවර කක්ව යටතේ කෙසේ ප්‍රතික්‍රියා කරයිද?
- (i) $AgBr$ (ii) CuO
- (c) පහත සඳහන් ඒවාට ලාක්ෂණික වන එක් ගුණයක් බැගින් දෙන්න. (i) දියමන්ති (ii) මිනිරන් මේ ද්‍රව්‍යවල ව්‍යුහ පදනම් කර ගනිමින් එම ගුණ පැහැදිලි කර දෙන්න.
- (d) (i) ස්වභාවික රබර් කාප වයෝජනයට භාජනය කිරීමෙන් රබර්වල ඊත-අවසරිකය වන හයිඩ්‍රොකාබනල ලබා ගත හැකිය. මෙම හයිඩ්‍රොකාබනලය ව්‍යුහය අදින්න.
- (ii) රබර්වල ව්‍යුහය පදනම් කර ගනිමින් රබර්වල ප්‍රකාශකාරීතාව පැහැදිලි කරන්න.
- 11. (a) 'ඔබ්ටර්ට්' නමැති සප්තවලින් ආරම්භ කරමින් යකඩ නිෂ්පාදනය කිරීම හා සම්බන්ධ වන රසායනික ප්‍රතික්‍රියා සඳහන් කරන්න. කැ. යු. ප්‍රතික්‍රියා කක්ව ද අදාළ තුලිත රසායනික සමීකරණ ද ඔබ විසින් ඉදිරිපත්කළ යුතුය.
- (b) (i) යකඩ විබාදනය වළක්වා ගැනීම සඳහා උපයෝගී කරගත හැකි ආරක්ෂණ ක්‍රම මොනවාද?
- (ii) මේ ආරක්ෂණ ක්‍රම මගින් යකඩවල විබාදනය මන්දනය වන අයුරු පහද දෙන්න.
- (c) Al, Zn සහ Sn යන මේවායින් සමන්විත මිශ්‍ර ලෝහයක නිදර්ශකයක් ඔබට සපයා දී ඇත. මේ මිශ්‍ර ලෝහයේ ඇති විවිධ මූලද්‍රව්‍යවල ප්‍රතිශත නිර්ණය කිරීම සඳහා විශ්ලේෂණ පිළිවෙලක් යෝජනා කරන්න.
- 12. (a) පෙට්‍රෝලියම් ඉන්ධන දහනයෙන් පරිසරය දූෂණය වන ආකාරය පැහැදිලි කරන්න. කැ. යු. වැදගත් අංශ හයක් පිළිබඳ සලකා බැලීම ප්‍රමාණවත් වේ.
- (b) Na, Mg, P, S සහ Cl යන මේවායේ උපරිම ඔක්සිකරණ කක්වලින් ව්‍යුත්පන්න වන ඔක්සයිඩ්වල ආම්ලික භාෂ්මික ගුණ විචලනය වන ආකාරය පහද දෙන්න.
- (c) Cl_2, I_2 සහ SO_4^{2-} අයන ඇති ජලීය ද්‍රාවණයක් ඔබට සපයා දී තිබේ. මේ එක් එක් අයනය ප්‍රමාණාත්මකව නිර්ණය කිරීම සඳහා විශ්ලේෂණ පිළිවෙලක් යෝජනා කරන්න.

1994 අගෝස්තු විද්‍යා විභාග

1 සොටස 2, 8, 13, 22

1. පරමාණුක ක්‍රමාංකය 50 වන මූලද්‍රව්‍යයේ ප්‍රධාන සංයුජතා

(1) 1 සහ 2 වේ. (2) 2 සහ 3 වේ.

(3) 1 සහ 3 වේ. (4) 2 සහ 4 වේ.

(5) 3 සහ 5 වේ.

2. ද්‍රාවණයක සාන්ද්‍රණය $1.3 \times 10^7 \text{ mol cm}^{-3}$ වශයෙන් ප්‍රකාශ කර ඇත. මෙම සාන්ද්‍රණය මූලික SI ඒකක අනුව

(1) $1.3 \times 10^4 \text{ mol m}^{-3}$ වේ. (2) $1.3 \times 10^4 \text{ mol m}^{-3}$ වේ.

(3) $1.3 \times 10^4 \text{ mol m}^{-3}$ වේ. (4) $1.3 \times 10^2 \text{ mol l}^{-3}$ වේ.

(5) $1.3 \times 10^4 \text{ mol l}^{-3}$ වේ.

3. නියත උෂ්ණත්වයේදී ප්‍රධාන වශයෙන් ප්‍රතික්‍රියා කරන ආකාරය පහත දැක්වෙන ගැටලු තුළින් වේද?

(1) $N_2O_4(g) \rightleftharpoons 2NO_2(g)$

(2) $2H_2(g) + O_2(g) \rightleftharpoons 2H_2O(l)$

(3) $H_2(g) + Br_2(g) \rightleftharpoons 2HBr(g)$

(4) $S(s) + O_2(g) \rightleftharpoons SO_2(g)$

(5) $C_2H_5OH(l) \rightleftharpoons C_2H_4(g) + H_2O(l)$

4. පහත දැක්වෙන සමතුලිත සලකන්න.

$AB_2(g) + 2AB(g) \rightleftharpoons A_2B_3(g)$

$AB_2(g)$ සහ $AB(g)$ 1:2 යන මවුල අනුපාතයෙන් සංවෘත භාජනයක් තුළ තබා එක්තරා උෂ්ණත්වයකදී සමතුලිත තත්වයට එළඹෙන්නට ඉඩ හරින ලදී. සමතුලිත අවස්ථාවේදී $AB_2(g)$ වලින් 50% ක් වායුමය මිශ්‍රණයෙහි ඉතිරිව තිබේ. මෙම මිශ්‍රණයෙහි $A_2B_3(g)$ මවුල භාගය

(1) 1/4 වේ. (2) 1/3 වේ. (3) 1/2 වේ. (4) 1/5 වේ.

(5) ඉහත සඳහන් එකක්වත් නොවේ.

5. C_3H_7I යන අණුක සූත්‍රය ඇති සරළ - දළ සංයෝග සංඛ්‍යාව

(1) 2 වේ. (2) 3 වේ. (3) 4 වේ. (4) 5 වේ.

(5) ඉහත සඳහන් කිසියම් කාරණයකි.